

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteilüüsi, direktorooni, ELKNU komitee ja ametühingukomitee häälekandja

Nr. 17 (129) Teisipäeval, 9. juunil 1953. a. V aastakäik

Parandada kõrgemate koolide tööd

Kõrgemad koolid on astunud otsustavasse ajajärku oma töös — 1. juunil algas kevadine eksamissioon, mis teeb kokkuvõtte nende tööst möödunud semestril.

Tänu kommunistliku partei ja Nõukogude valitsuse pidevale hoolitsusele ja tähelepanule on kõrgemad koolid saavutanud suuri edusamme. Praegu on meie maal rohkem kui 800 kõrgemat õppeasutust ja neis õpib üle 1 miljoni 400 tuhande inimese. Ainuüksi 1953. a. saadavad meie kõrgemad koolid välja üle 200 tuhande noore spetsialisti.

Partei XIX kongressi direktiivides viienda viie aasta plaani kohta nähakse ette kõrgema hariduse spetsialistide ettevalmistamise edasist laiendamist. Võrreldes 1950. a. suureneb 1955. aastaks kõrgema hariduse spetsialistide ettevalmistamine meie tähtsamate tööstusharudele ja põllumajandusele 2 korda. Juba 1953. a. võetakse meie maa kõrgematesse koolidesse vastu 400 tuhat inimest.

Iga aastaga kindlustub kõrgemate koolide õppe-materiaalne baas. Tublisti on laienenud uute õppekorpus, laboratooriumide ja üliõpilaste ühiselamute ehitus. Nii ehitatakse praegu uued õppekorpused ja ühiselamud Moskva Baumani-nim. kõrgemale tehnilisele õppeasutusele, Tšeljabinski Polütehnilise Instituudi-le jne. Kõige hiiglaslikumaks ja tähelepanuväärseks ehituseks on Moskva Riikliku Ülikooli hoone — 38-kordne grandioosne teaduspeale asukohaga Lenini mägedes.

Suuri edusamme on teinud kõrgema hariduse alal liiduvabariigid. Nõukogude valitsus loob kõik tingimused selleks, et meie paljurahvuselise kodumaa töölisid ja talupojad saaksid kultuurseks ja harituks. Praegu pole ühtki liiduvabariiki, mis ei omaks kõrgemat õppeasutust spetsialistide ettevalmistamiseks kohalikest rahvusest.

Professorid, õppejõud ja teised kõrgemate koolide teaduseala töötajad on ümbritsetud meie maal austuse ja hoolitsusega. Neile on loodud kõik võimalused teadusliku kvalifikatsiooni tõstmiseks: neile antakse loomingu- ja komanderinguid, on olemas spetsiaalsed instituudid kvalifikatsiooni tõstmiseks jne.

Kõrgema hariduse tõus Nõukogude Liidus on üheks parimaks meie edusammude näitajaks rahulikus üheshihustuses.

Viimaste aastate suure töö tulemusena kajastuvad ikka selgemalt meie kõrgemates õppeasutustes kodumaise teaduse suurepäraseid saavutused, tema eesrindlik osa maailma kultuuri ja teaduse arengus. Tõusis ühis-

konnateaduste ja spetsiaalsete distsipliinide õpetamise ideeline-teoreetiline tase. Üliõpilased omandavad sügavamalt marksistliku-leninliku teooria.

Ühes sellega tuleb märkida, et kõrgemad koolid mitte täielikult ei rahulda meie maa mõningate tööstusharude nõudeid kvalifitseeritud kaadri järgi. Sageli tuleb meie rahvamajandusel puudu spetsialistidest ehituse, geoloogia, mäeasjanduse, energeetika ja põllumajanduse mehhaniseerimise alal, aga samuti ka teaduslike töötajate osas füüsikaliste-matemaatiliste teaduste alal.

Meie põllumajandus täieneb pidevalt võimsa kaasaegse tehnikaga. Samal ajal aga inseneritehnilise kaadri ettevalmistus ei suuda rahuldada põllumajanduse üha kasvavaid nõudeid. Vaatamata spetsialistide ettevalmistuse suurenemisele ehitusmaterjalide tööstuse alal, tunneb see tööstusharu veel teravat puudust inseneridest ja tehnikutest. Samal ajal aga ületab spetsialistide ettevalmistus mõningate teiste tööstusharudele tarviduse. Sellise puuduse kaadri ettevalmistuse planeerimisel tuleb kõrvaldada.

Rahvamajanduse ja kultuuri areng meie maal nõuab spetsialistide ettevalmistamise teoreetilise taseme edasist tõstmist. Rida instituute on aga nõrgalt seotud tööstuse ja põllumajandusega.

Sageli toimub õpetus selliselt, et ei arvestata tehnikas, tehnoloogias ja organisatsioonilistes küsimustes toimunud muutusi. Kursuse- ja diplomiprojektide teemad ei puuduta sageli rahvamajanduse ees seisvaid konkreetseid ülesandeid.

Nõukogude kõrgemad koolid peavad andma oma kasvandikele sellise üldharidusliku baasi, mis annaks neile võimaluse peale kõrgema õppeasutuse lõpetamist loovalt lahendada oma erialal kerkivaid küsimusi. Seda võib saavutada kui kasvatada üliõpilaste oskusi analüüsiseks, oskust näha uut ning heita kõrvale vana. Suurt tähtsust omab üliõpilaste teadusliku uurimistöö kui õppeprotsessi tähtsa koostisosa arendamine.

Et eksamissioon kulgeks edukalt ja organiseeritud on vaja hästi läbi mõelda eksamite korraldamise kord. Ei tohi lubada sellist olukorda, nagu see kujunes talvisel eksamissioonil Leningradi Tehnoloogia Instituudis, kus eksami ettevalmistamiseks orgaanilises keemias jäi kuus, teoreetilises mehaanikas aga ainult kaks päeva, mis tublisti segas üliõpilaste normaalset tööd.

Eksamite perioodil viiakse läbi konsultatsioonid. Praktika näitab, et konsultatsioonid täida-

vad oma ülesande paremini kui neid korraldada mitte vahetult eksamieelsel päeval, vaid mõni päev varem, et jätta võimalust üliõpilastele materjali iseseisvaks ja sügavaks kordamiseks. Suurt abi osutavad üliõpilastele eksamite ettevalmistamisel ka mõningates kõrgemates koolides praktiliseeritavad ülevaatlukud loengud.

Eksamissioon annab ülevaate üliõpilaste poolt omandatud teadmistest. Teadmiste hindamine peab toimuma objektiivselt. Talvisel eksamissioonil ilmes Kuibõševi Industriaalinstituudis aga juhtumeid, kus mõningad õppejõud suhtusid üliõpilaste vastamisse vähenõudlikult.

Eriolul tähelepanu tuleb pöörata üliõpilastele, kes käesoleval aastal lõpetavad kõrgema õppeasutuse. Noored spetsialistid, astudes meie intelligentse ridadele, valmistuvad rakendama oma teadmisi ja oskusi tööstuses, transpordis, põllumajanduses ja mitmesuguste teaduse ja kultuuri aladel. Tööstuste ja asutuste juhatajad peavad juba aegsasti valmistuma nende vastuvõtuks ja hoolitsemiseks, et noored spetsialistid saaksid oma oskustele vastava töökooha. Pole õige rakendada neid sellisele tööle, kus nad ei saa kasutada omandatud teadmisi.

Nõukogude noorus on täidetud soovist töötada kõigi jõududega rahva hüvanguks. Kuid kahjuks esineb meil veel fakte, kus noored spetsialistid väljuvad tööle suunamisel mitte üldrahvalike, vaid vastupidi, isiklike huvide seisukohalt. Kõrgemate koolide direktioonid, partei-, komsomoli- ja ametühingu organisatsioonid peavad väsimatult selgitama üliõpilastele nende kohusid meie kodumaa ees.

Seoses õppeaasta lõpuga seisab meie kõrgemate koolide ees veel teine, mitte vähemtähtis ülesanne — edukalt läbi viia uute üliõpilaste vastuvõtt ja hästi valmistada järgneva õppeaastaks. Vastuvõtukomisjonid peavad laialdaselt ja igakülgset selgitama noorsoole vastuvõtmise eeskirju ja õpetatavate erialasid. See kergendab noormeestele ja neidudele valida eriala, mis vastab nende soovidele ja võimetele.

On vaja hoolitseda, et uute üliõpilaste vastuvõtt toimuks hästi. On vaja organiseerida nende kultuurset teenindamist vastuvõtteksamite perioodil. Kõrgemate koolide töötajad peavad tegema kõik selleks, et sisseastujad võiksid normaalses tingimustes valmistuda eksamiteks. On vaja õigeaegselt ette valmistada ruumid õppimiseks ja majutamiseks ning kindlustada õppejõudude kaadri olemasolu, kes eksamineerivad vastuvõetavaid.

Kohalike partei ja nõukogude organite ülesandeks on igati abistada kõrgemaid kooli kevadise eksamissiooni edukalt lõpetamisel ja uueks õppeaastaks valmistumisel, et kindlustada sellega kõrgemate koolide töö edasist tõusu.

(«PRAVDA» nr. 151, 31. V 53 juhtkirja järgi)

Seltsimehed üliõpilased!

Rakendame kogu jõu õppeaasta edukaks lõpetamiseks!

Nooremate kursuste õpperühmad!

Sooritame kõik käesoleva sessiooni eksamid sama edukalt, nagu tegid seda vanemate kursuste eesrindlikud rühmad

MM-81, MM-65, A-101, E-81, K-81, L-64, T-III.

EKSAMISSESSIOONILT

MARKSISMI-LENINISMI ALUSTE EKSAM RÜHMAS K-23...

Marksismi-leninismi aluste eksami, esimese kevadsessiooni eksamina rühmas K-23 toimus 4. juunil k. a.

Kogu õppeaasta jooksul suhtusid rühma K-23 üliõpilased marksismi-leninismi aluste õppimisse täie tõsidusega. Eesotsas õpperühma komsomoli gruporgi sm. Tearuga hoolitses rühmaaktiiv pidevalt selle eest, et üliõpilased töötasid iseseisvalt läbi ja konspekteerisid nii partei ajaloo lühikursust kui ka algallikaid. Seminarid kulgesid edukalt ja aktiivselt, loengutest võeti osa

korralikult. Edukalt sooritati talvisel arvestuste sessioonil marksismi-leninismi aluste arvestus.

Eksamil peegeldusid aga kõige selgemalt aastase tubli töö tulemused. Rühm sooritas eksami eranditult eeskujulikele hinnetele: 27-st üliõpilasest said hinde «väga hea» 13 ja hinde «hea» 14 üliõpilast.

Käesoleval sessioonil on õpperühmal ees veel viis eksamit. Rühma K-23 üliõpilased teevad kõik selleks, et ka järgnevad eksamid kulgeksid edukalt.

...JA RÜHMAS E-21

Käesoleva sessiooni esimeseks eksamik õpperühmas E-21 oli eksam marksismi-leninismi alustes.

Enne eksamissiooni toimunud õppealasel nõupidamisel otsustas õpperühm suhtuda täie tõsidusega eksamieelsetel päevadel õppematerjali kordamisse ja sooritada kõik eksamid edukalt. Aga juba enne sessiooni algust osutus, et mitte kõik rühma üliõpilased polnud võimelised sooritama ettenähtud arvestust ja nii ei pääsenud 4 meie kollektiivi liiget üldse eksamissioonile. Selline kurb fakt kriipsutab teravalt alla rühmaaktiivi ja kommunistlike noorte vähest tööd semestri jooksul jooksvas töös maha jäänud üliõpilastega ja samuti kogu rühmakollektiivi ükskõikset suhtumist nende järeleaitamisse.

Esimese eksami tulemused kindlitavad veelkordset tehtud järeldust. Enamus üliõpilasi meie rühmast oli korralikult omandanud marksistliku-leninliku teooria ettenähtud ulatuses. Nii sooritasid eksami hindele «väga hea» üliõpilased Järviste, Soans, Volmer, Vellerind, Heinmaa jt., kuid nende kõrval esines ka selliseid üksikuid, nagu üliõpilased Keeber ja Luuk, kes ei suutnud eksamil edukalt vastata.

Toodust tuleb meie rühmakollektiivil ja eriti rühmakolmikul õppida seda, et ei tohi unarusse jätta tööd kollektiivi üksikute liikmetega, vaid kõigi suhtumist õppetöösse tuleb jälgida võrdse hoolikusega. Selline meetod kindlustab kogu rühmas võrdset hea õppeedukuse.

J. HALLIK (E-21)

HÜDRAULIKA EKSAM RÜHMAS E-63

Meie kui ehitusteaduskonna vesiehituse eriharü üliõpilaste ühe erialaeksamina toimus hiljutine eksam hüdraulikas, mille sooritasime üldiselt hästi.

Juba semestri vältel suhtusid meie rühma üliõpilased hüdraulika õppimisse väga vastutustundlikult. Kevadsemestri lõpul toimunud arvestus sooritati edukalt.

Aine põhjalikule omandamisele aitas väga palju kaasa ka õppejõud dots. Tepaksi õige töömetoodika. Sm. Tepaksi loengud on väga selged, järjekindlad. Neis on hästi lahti mõtestatud kõigi õppeaines esinevate küsi-

muste füüsikaline sisu ja kuna õppejõud andis selle edasi konsentreeritult ja hästi, oli meil kerge jälgida ja konspekteerida igat loengut.

Eeskujulike teadmistega esinesid eksamil üliõpilased Sihiveer, Tomson, Kint, Vaher, Marmor jt., kes ka kogu käesoleva sessiooni on läbinud ainult eeskujulike tulemustega.

Toodud seltsimeestest tuleb aga eeskujuliku võtta ka üliõpilastel Haasmaal, Kaldal, Olaril ja teistel, kellede eksamitulemused jäätavad paljuski soovida.

L. LEEMETS (E-63)

FÜÜSIKA EKSAM RÜHMAS ME-43

Eksamissioon rühmas ME-43 algas füüsika eksamiga. Semestri jooksul tehtud pingutused polnud asjatud: laboratoorsed tööd olid rühmal sooritatud õigeaegselt ja kellelgi polnud raskusi arvestuse saamisega. Eeldusi oli ka eksami heaks kordaminekuks.

Juba arvestuste perioodi viimastel päevadel hakkasid paljud üliõpilased kordama loengumaterjale. Siin paistsid silma eesrindlikud üliõpilased Uuemaa, Soodla jt.

Belmiste eksamissioonide kogemuste põhjal organiseeriti jällegi rühmas õppegrupid, kus kollektiivselt arutati mitmesuguseid keerulisemaid probleeme. Hästi töötasid ühiselamutes moodustatud grupid. Tänu sellisele

meetodile sooritasid üle kahe kolmandiku rühma üliõpilastest eksami hindele «väga hea».

Ainukestena suhtusid esimese eksami ettevalmistamisse lohakalt üliõpilased Igonin ja Vaus. Neist esimene ei suutnud eksamit üldse sooritada, kuna teise teadmisi hindas õppejõud ainult rahuldava hindega. Et nimetatud üliõpilaste juures ei ilmneks ebaõnnestumisi ka järgnevat eksamite osas, peab rühm võtma nad erilise hooli ja kontrolli alla.

Kasutades kollektiivset õppimist võib kindel olla, et ka järgmised eksamid sooritatakse rühma enamiku poolt sama hästi kui esimene.

A. KAASIK, M. KARU (ME-43)

TEADAANNE!

ELKNU TPI komitee korraldusel toimub ajavahemikus 6.—16. juulini TPI üliõpilaste ekskursioon meie kodumaa pealinnas — Moskvasse. Ekskursioonist osa võtta soovijail esitada avaldused ELKNU TPI komiteesse hiljemalt 20. juuniks k. a.

ELKNU TPI KOMITEE

KÕIK MATKARADADELE

Kiiresti läheneb suvine õppevaheaeg. Selle huvitava ja kasuliku veetmise peamine mõtlemine juba nüüd — eksamisessioonil.

Suurt tähtsust omab kehakultuuri ja sporditöö massilisemaks muutmisel turism, mis on ühtlasi aga ka üheks parimaks suvise õppevaheaja veetmise vormiks uute kasulike teadmiste omandamise ja tervislikest seisukohtadest lähtudes. Matkates nii Eesti NSV kui ka vennasvabariikide aladel, õpivad turistid tundma üksikute maakohtade looduslikke iseärasusi, linnade ajaloolisi-arkitektuurilisi vaatamisväärsusi, meie kiiresti areneva kolhoosipõlumajanduse suuri saavutusi jne.

Mõistes õigesti turismi suurt tähtsust, organiseeris ajalehe «Tallinna Polütehnik» toimetuse moodunud suvisel õppevaheajal TPI kollektiivi hulgas võistluse parima matkagrupi nimel, seades ühtlasi sisse rändkarika tublimale matkagrupile. Nimetatud võistlustest võtsid osa nelja õpperühma matkagrupid ja kolm neist esitasid oma matkapäevikud võitja selgitamiseks. Parima matkagrupi nimetus ja koos sellega ka «Tallinna Polütehniku» rändkarikas määrati majandusteaduskonna õpperühmale T-II.

Tulevasel suvevaheajal toimub samasugune üritus. Võistlustingimused leiab juba ajalehe käesolevast numbrist.

Et vältida käesoleval aastal moodunud suvevaheajal matkagrupide tegevuses esinenud puudusi, juhime juba praegu üliõpilaste tähelepanu neile küsimustele, mida tuleks matkaks valmistumisel ja hiljem ka matkamisel kindlasti silmas pidada.

Kõigepealt tuleb matkagrupid koostada nii, et sinna kuuluksid ühiste huvidega matkajad. Samuti tuleb juba kohe alguses valida grupijuhid, kes edaspidi kannavad vastutust iga grupiliikme tegevuse eest matka vältel ja ühtlasi hoolitsevad, et grupis valitseks

tugev kollektiivsus ja ühtsuse meeleolu.

Enne matkamisele asumist peab kindlasti olema välja töötatud matkapaan, s. t. valitud marsruut ja määratud ööbimiskohad. Matkapaani koostamine peab toimuma kogu matkagrupi osavõtul, kusjuures arvestatakse iga grupiliikme soove ja ettepanekuid. Samuti on vaja organiseerida, et matkajad tutvustaksid eelnevalt valitud marsruudiga kirjanduse ja ajakirjanduse kaudu, teeksid märkmeid lähimisele tulevate maakohtade iseloomust, maastikust, sellest, mida on oodata huvitavat ja millele pöörata erilist tähelepanu.

Matka kestel tuleb grupivanel hoolitseda, et korralikult täidetakse matkapäevikut, mis on peamiseks arvestusmaterjaliks matka käigu ja marsruudil nähtu kohta. Mida põhjalikumalt püütakse koostada matkapäevikut, seda paremini pannakse tähele kõike ümbritsevat, seda paremini täidab matk oma ülesande. Korralikult vormistatud ja fotodega varustatud matkapäevik on ühtlasi ka kauniks mälestus-eks matkagrupile.

Matkapäevik peab sisaldama:

- a) marsruudi suuna, pikkuse ja plaani,
- b) grupi koosseisu ja andmed matkaks valmistumise kohta,
- c) matkapiirkonna üldise iseloomustuse,
- d) üksikasjalise matkakirjelduse (matkal nähtu kirjeldus illustreeritud fotodega, ööbimiskohad, läbiviidud üritused kohalikele elanikele jne.),
- e) matka kalenderplaani,
- f) kasutatud kirjandusliku ja kaardimaterjali loetelu.

Seltsimehed! Organiseerigem matkagrupid igas õpperühmas!

Õppigem tundma Eesti NSV ja vennasvabariikide loodust, majandust, ajaloolisi ja revolutsioonilisi vaatamisväärsusi!

TÖÖSTUSPRAKTIKAL ARMEENIA NSV-s

Meie rühm teostas oma diplomilise tööstuspraktika kaugel Armeenias.

Huvitav oli juba sõit läbi ENSV, VNFSV, UNSV ja GNSV Armeeniasse, mis kestis ligi nädala. Sõbralikult võtsid meid vastu Armeenia insenerid. Tänu praktika juhendajale sm. Buatšidžele võisime kohe asuda praktika teostamisele. Sm. Buatšidžele on ise kaua töötanud Armeenias ja võis meile seetõttu paljusid küsimusi põhjalikult tutvustada ja seletada.

Tutvumist alustasime kesk-dispetšeripunkti, kuhu on koondatud suurimate jõuamade juhtimine. Külastasime ka hüdrojaama, kus suurem osa tööst toimub automatiseeritult. Käisime hüdrojaamas, mida teenindab ainult üks insener, kes vajaduse korral

külatab jõuama. Tema peamiseks töökohaks on aga valvepunkt. Peagi automatiseeritakse suurem osa Armeenia NSV jõuamadest.

Meie praktika oli väga mitmekesine ja huvitav. Osa üliõpilasi töötas hüdrojaamades, osa aga kesk-dispetšeripunkti, kus suunati energiasüsteemide töörežiimi. Omasime palju tarvikke ja õpetlikke kogemusi elektrijaama ja süsteemide alal.

Vabal ajal tutvusime Armeenia NSV pealinna — Erevani vaatamisväärsustega.

Praegu lõpetame diplomiprojekte, kus kasutame praktikal saadud rikkalikke kogemusi. Minugi diplomitöö aluseks on üks ANSV automatiseeritud hüdrojaam, mille tehnilise täiendamise küsimusi

lahendan juhendaja sm. Buatšidžega abiga.

Üliõpilased, kes sooritavad praegu eksameid ja sõidavad lähemal ajal praktikale, peavad praktika ajal eriti põhjalikult tutvuma oma erialaga. Seepärast ei tohi suhtuda praktikasse, nagu ekskursiooni, vaid kui tuleproovi, kus iga üliõpilane püüab maksimaalselt rakendada omandatud teoreetilisi teadmisi praktilises töös, omandada väärtuslikke kogemusi tootliku töö õigeks ja oskuslikuks suunamiseks oma edasisel tööpööril insenerina.

Oles edukalt sooritanud eksamid, püüdke alati ka praktikalt saada maksimaalne lisand oma teadmistele ja kogemustele.

E. HAGEMEISTER, mehaanikateaduskonna diplomand

EKSKURSION JÄRVAKANDI KOMBINAATI

Mai lõpul toimus rühma E-41 ekskursioon Järvakandi kombinaati.

Ilm oli igati õnnestunud ja hommikul asusime autobusega teele. Teel sihtkohta külastasime J. Jürna nim. tellisetehast, mille tootmisprotsessiga ka lähemalt tutvusime. Tehase toormaterjali baasis on võrdlemisi liivarikkad savilademed ja seepärast, seoses tema laiendamise piiratud, on tootmine vähe mehhaniseeritud. Siiski võisime sealt omandada praktiliselt üldise tellisetootmise protsessi.

Lõunapaiku jõudime Järvakandi kombinaati, mis koosneb klaasivabrikust ja puidutööstusest.

Tutvusime kõigepealt klaasi valmistamise tehnoloogiaga kombinaadi tehnilise osakonna juhataja sm. Karismaa juhtimisel. Paistis kohe silma kõrge mehhaniseerituse tase, mis algas vastavate segude valmistamisega ja lõppes valmisklaasi plaatide ladumise. Võisime tutvuda mitmesuguse paksusega klaasi tootmisega alates kõige õhemast ja lõpetades 10,2 mm paksuse klaasiplaadiga. Tootmisprotsessis kasutatakse ära kõik klaasijäätmed ja seega ei lähe toormaterjalist midagi kaotsi.

Pärast lõunasööki eeskujulikus kombinaadi sööklas suundusime puidutööstusse, kus valmistatakse kokkupandavate elamute üksik-elemente. Peaaegu kogu töö pui-

du laadimisest valmistoodete väljumisenä tööstusest teeb seal väga mitmekesine eesrindlik tehnika.

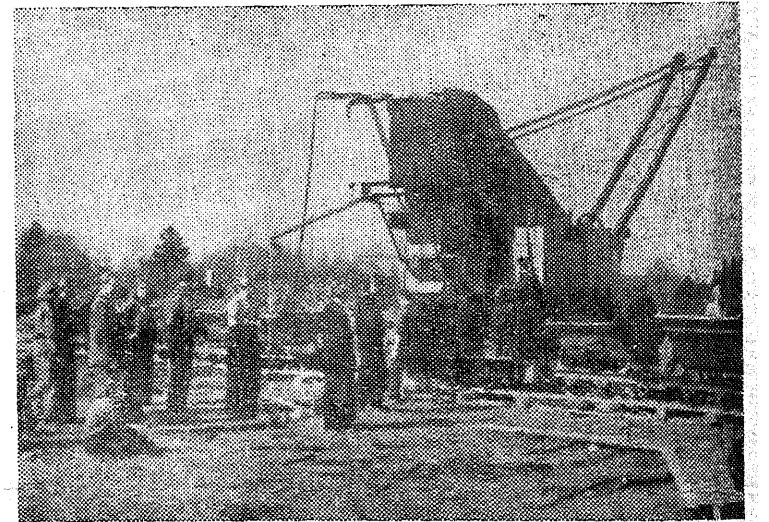
Järvakandi kombinaadil on avarad tulevikuperspektiivid. Praegu on poolikul uus suur puidutsehh, milles hakatakse tootma mööblit. Samuti ehitatakse uus mahukas laoruum jne. On läbi viidud palju ehitustehnilisi uuen-

dusi, nagu mittekarduvate uste valmistamine puulistudest, uued sõrestikukonstruktsioonid, valmitav laoruumi ja laoplatsti ühendav ellipsikujuline ripptee jt.

Küllastunud uutest muljetest alustasime tagasisõitu.

Ekskursioonil nähtu aitab kaasa vastava aine paremal omandamisel ja valmistumisel eksamiks.

M. MAINE (E-41)

Õpperühma E-41 üliõpilased tutvumas J. Jürna nim. tellisetehase savikarjääris saviammutava paljukopalise ekskavaatoriga. A. Tammiku foto

Matkamise võistluse juhend „Tallinna Polütehniku“ rändkarikale

EESMÄRK

1. Populariseerida matkamist ja tõmmata kaasa laiu üliõpilaste hulki matkamise harrastamisele.
2. Taotleda märgi «NSVL turist» normide sooritamist.
3. Kaasa aidata sotsialistliku põllumajanduse töötajate poliitmassilise, kultuurmassilise ja sporditöö teostamisele.
4. Selgitada TPI parimad matkagrupid.

TINGIMUSED

1. Võistlustest võivad osa võtta kõik TPI üliõpilased, õppejõud ja teenistujad vähemalt kolmeliikmeliste gruppidega.
2. Võistlustel arvestatakse käesoleva aasta suvevaheaja jooksul läbi viidud matkasid.
3. Matkamine toimub ENSV ja vennasvabariikide territooriumil.
4. Matk teostatakse grupi poolt vabalt koostatud marsruudi alusel jalgsi, paatidel, jalgrattadel, ratsa või mootorsõidukeil, kusjuures võib osaliselt kasutada ka teisi liiklusvahendeid.
5. Matkagrupid peab esitama hiljemalt 10. oktoobriks 1953. a. ajalehe «Tallinna Polütehnik» toimetusele aruande, kus on märgitud matkagrupi koosseis, läbitud teekonna pikkus ja matka kestvus iga liikumisviisi kohta eraldi, ööbimised, peatuskohad, läbiviidud poliitmassilised, kultuurmassilised ja sportlikud üritused, materjalid märgi «NSVL turist» normide sooritamise kohta ja muud protokollilised materjalid.

Aruandes sisalduvad andmed peavad olema kinnitatud (muidugi võimaluse piires) ühiskondlike organisatsioonide või asutuste (täitevkomiteed, ELKNÜ komiteed, parteikomiteed, spordikomiteed, kolhoosid jne.) pitsati järgijendiga ja juhtiva töötaja allkirjaga (ära märkida ka kinnitamise kuupäev ja kellaaeg) ning võimalikult rikkaliku fotomaterjaliga.

6. Soovitav on samaaegselt esitada ka matkapäevik.

TAGAJÄRGEDE ARVESTAMINE

Gruppide paremusjärjestuse kindlaksmääramisel arvestatakse:

1. matka pikkust ja kestvust (olenevalt muidugi kasutatud liikumisviisist);
2. märgi «NSVL turist» normide sooritanute hulka;
3. matkal läbi viidud poliitmassilist, kultuurmassilist ja sportlikku tööd ning teisi üritusi;
4. matkapäevikute sisulist väärtust;
5. matka turismipropagandalist väärtust;
6. matka toimumise tingimusi.

Mainitud tegurid määratakse kindlaks esitatud aruannete ja fotomaterjali, aga ka muude materjalide põhjal.

AUTASUSTAMINE

Võitnud gruppi autasustab ajalehe «Tallinna Polütehniku» toimetuse rändkarikaga ja diplomiga, grupi liikmeid individuaal-diplomitega. II ja III koha saavutanud grupid autasustatakse diplomiga ja grupi liikmeid — individuaal-diplomitega.

MÄRK «NSVL TURIST»

Märgi «NSVL turist» normi täitmise nõuded on:

1. matka kestvus — 10 päeva;
2. matka pikkus — jalgsi 180, paatidel 250 või jalgrattail 350 km;
3. välisööbimisi — 3;
4. aruandedokument — marsruudi pass;
5. VTK I astme omamine;
6. osavõtt puhkepäevaturismist;
7. anda katsed märgi «NSVL turist» programmi alusel.

Lähemat informatsiooni saab TPI komsomolikomiteest, «Tallinna Polütehniku» toimetusest ja ENSV Turismi-Ekskursiooni Valitsusest (Rahvakohtu 7, telef. 424-11).

TOOTSI — PÄRNU — SINDI — RIIA

Veidi aega enne eksamisessiooni sooritas õpperühma T-II üliõpilaskollektiiv ekskursiooni marsruudil: Tootsi turbatööstus — Pärnu — Sindi — Riia (Kegum). Ekskursiooni eesmärgiks oli tutvuda turbatootmise tehnoloogilise protsessiga ja hüdrojõuamadega.

Tootsis tutvusime turba- ja briketitootmisega. Selge ülevaate freesturba tootmisest andis meile tööstust tutvustav piirkonnameister. Tootsi turbatööstus toodab

seni turvast Nõukogude Liidus kõige madalama omahinnaga.

Turba niiskusesisaldust määratakse Tootsis TPI õppejõu sm. Plakki poolt konstrueeritud aparraadi abil. Kogu tootmisprotsess on täielikult mehhaniseeritud.

Edasi tutvusime Sindi hüdrojõuamadega.

Järgmise päeva hommikul sõitsime Pärnust Riiga ja sealt pärast paaritunnilist peatust edasi

Kegumisse, kus tutvusime Läti NSV suurima hüdrojõuamadega.

Kegumi jõuamaa ehitamist alustati juba 1936. a. Sõjapõlvi purustati ta fašistide poolt. Pärast sõja lõppu taastati jaam kiiresti ja nüüd varustab ta elektritootmisega peaaegu kogu Lätit. Tutvumine Kegumi hüdrojõuamadega oli huvitavim osa meie ekskursioonist, kuid üldiselt tuleb kogu ekskursiooni lugeda õnnestunuks. L. SOSTER (T-II)

Dissertatsiooni koostamisest

Erialalise kvalifikatsiooni töstmine moodustab lahutamatu osa kõrgema õppeasutuse õppejõu ja teadusliku töötaja tegevusest. Teadusliku astme saavutamise näitab teadusliku töötaja küpsust iseseisvaks teaduslikuks tööks ja ulatuslike teaduslike probleemide läbitöötamiseks. Märgin käesoleval kohal mõningaid kogemusi dissertatsiooni koostamise alal.

Töö dissertatsiooni koostamise alal on pikk ahel süstemaatilist tööd literatuuri läbitöötamisel ja katseliste andmete kogumisel. Teadusliku erialase literatuuri läbitöötamine nõuab kogutud andmete süstematiseerimist alaküsimuste järele, et mitte kaotada ülevaadet probleemi kohta tervikuna. Teadusliku töö kogemused on näidanud, et parimaks vormiks literatuuri läbitöötamisel on kartoteegi koostamine avaldatud teaduslike artiklite kohta. Sellise materjali abil on kerge jõuda selgusele antud küsimuse praeguse seisuga ühe ja teha järeldusi ning üldistusi saavutatud kohta. Literatuuri läbitöötamine selgitab

ühtlasi lüngad antud teaduslikus probleemis ja võimaldab katseid suunata selliselt, et leida lahendust väiksema jõukuluga.

Teadusliku küsimuse uurimise põisuunaks on hüpoteesi püstitamine antud probleemiga kohta. Selline hüpotees üldistab olemasolevaid andmeid ja loob ettekujutuse teadusliku probleemi sisust ja olemusest. Väljakujunenud hüpoteesi tõestamiseks ja lünkade täiendamiseks suunatakse laboratoorsed katsed. Seega probleemi lahendamine on sihikindel tegevus, kus igal etapil on kindel eesmärk. Eksperimenteerimine ilma konkreetse sihita on enamikel juhudel viljatu, mis ainult harvadel juhtudel võib viia mõnele avastusele.

Katselise materjali kogumisel parandatakse ja täiendatakse esialgset hüpoteesi kuni see antud ulatuses vastab kõigile olemasolevale faktilisele materjalile.

Teadusliku probleemi läbitöötamisel kasvab välja uusi probleeme. Oluline on piiritleta antud dissertatsiooni puudutavat küsi-

must ja mitte laiaili valguda vähemtähtsate küsimuste juurde. Materjali ammendamatus ei võimalda kunagi öelda, et antud küsimus on lahendatud lõplikult ja ei oma võimalusi edasiarendamiseks.

Dissertatsioonitöö koosneb üksikutest järkudest, kus iga etapp lähendab meid üldkõikumise lahendamisele. Selliselt osadena koostatud töö moodustabki dissertatsiooni, mille vormistamine ei kujuta endast sellise tööplaanimise juures mingit raskust.

Tähtis on, et üksikud tööosad, mis on kitsama küsimuse üldistamine, läbi arutatakse nõupidamistel ja konverentsidel. See aitab vältida tardumist oma seisukohtadesse ja küsimust mitte näha laiemalt. Arvamuste ja kogemuste vahetus teadusliku probleemi ümber on tähtsaks edasiviivaks jõuks ja ainult apideva kriitika ja enesekriitika rakendamisega saab kujundada teadusliku töö, mis vastab teadusliku astme taotlemise vältikeerilistele nõuetele. Dots. A. AARNA